

BESLUT

2015-06-08

Dnr: 14/02614

SAKEN

SVT Forum, SVT2, 2014-10-30, paneldebatt om Sverigedemokraterna; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inom ramen för programmet *SVT Forum* sändes ett inslag som var en inspelning från ett seminarium som arrangerats av stiftelsen Teskedsorden. Inslaget inleddes med att Teskedsordens generalsekreterare presenterade stiftelsen. Därefter lämnade hon över ordet till seminariets moderator som presenterades som kommunikationschef hos Teskedsorden. Moderatören sa bland annat följande.

Det är helt enkelt ett toppaktuellt ämne vi ska tala om i dag; Sverigedemokraterna, utfrysning eller samarbete? Ett samtal som är helt i Teskedsordens anda av tolerans och förståelse också av konkret handling att faktiskt inte bara beklaga sig över hur samtiden ser ut utan att också försöka att hjälpa till att komma med konkreta lösningar.

I panelen medverkade A, docent i historia och expert på extremhögern, B, riksdagsledamot för Socialdemokraterna, samt C, europaparlamentariker för Folkpartiet. Europaparlamentarikern berättade bland annat om hur diskussionen i Bryssel gick när det gällde samarbete med främlingsfientliga partier och om den gruppen i parlamentet som Sverigedemokraterna (SD) tillhörde, EFDD, och vilket inflytande dessa partier hade i parlamentet. På en fråga från moderatören om läget i parlamentet var mer skärpt svarade europaparlamentarikern bland annat följande.

Då har EFDD haft den goda smaken att utse [namn på sverigedemokrat] till skuggrapportör så att det är klart att då tänkte jag först: Hur ska jag se på det här? Och

jag insåg efter en stund att jag ska vara glad att hon är där, därför att hon lär oss bara genom sin korkade närvaro på något sätt, att... att det är de här personerna som folk har röstat på. Och jag måste förstå att jag ska inte sätta mig över det på något sätt, värdera det, hon är lika demokratiskt vald som jag. Men, vi kommer med logisk saklig intellektuell argumentation att rösta ner hennes förfärliga åsikter. Så det är bättre att hon är med och får känna att det hon står för är inte okej. Och att vi röstar bort det hela tiden och det är så vi har gjort under den förra mandatperioden men då var de ju inte så många.

Senare under seminariet sades bland annat följande.

(Moderatorn) – Nu kom vi in väldigt tidigt på det och det är egentligen själva kärnan i den här diskussionen så vi kan ju hoppa in i den direkt tycker jag. Och det är ju den här paradoxen, alltså å ena sidan kan man samarbeta med ett främlingsfientligt parti utan att samtidigt främja intoleransen och uppmuntra diskriminering och så vidare, men kan man å andra sidan frysa ut ett demokratiskt valt parti? Då riskerar man ju att väljarna tappat tilltro till demokratin. Hur tänker ni, berätta du B, hur tänker ni kring den paradoxen? (B) – Jag tror att det krävs... bara, svaret på den första frågan: kan man samarbeta med Sverigedemokraterna så är svaret från min sida nej. Punkt, så att det är sagt.

Under ett samtal om integration sa europaparlamentarikern bland annat följande.

Varje parti som bygger på en ideologi måste faktiskt stå upp och försvara sin ideologi och sluta hålla på med alla möjliga småsaker. Därför att det är ideologiernas död som göder de här personerna och deras hatfyllda ideologi. Eller de har ingen ideologi. De bygger på ett hat mot den som ser annorlunda ut, tror annorlunda, kommer någon annanstans ifrån.

Diskussionen fortsatte sedan enligt följande.

(Moderatorn) – Det är ju intressant att många säger ju det att man aldrig är rasist i sitt eget land. Att man ofta tonar ner det egna men så pekar man finger åt till exempel Danskt Folkeparti och liknande. Men åker du till Norge eller Finland då tonar man ner och säger "nej men våra är inte alls lika radikala". Det kanske är något du märker i Europaparlamentet. (C) – Ja, men så är det absolut, absolut. Men det som jag motsätter mig och som jag tror att man har gjort fel i Sverige det var att jag kom till riksdagen för något år sedan och så i det där gamla kafferummet där jag brukade vara i sju år och B och jag kunde sitta och prata med varandra [...] och alla liksom satt där och snackade med varandra, men så fick jag höra att det är ingen som sätter sig bredvid Sverigedemokraterna. Och det är ingen som säger hej till dem. Vad är det för ett okultiverat sätt att arbeta. Man måste väl se att bakom varje politisk idiot så finns det en människa av kött och blod. Är det något fel att säga hej om man ändå jobbar på samma arbetsplats? Man måste göra skillnad på det ena och det andra.

B fick frågan om hur hon kommunicerade med SD och svarade bland annat följande.

För mig är, och det går inte att komma ifrån, Sverigedemokraterna är ett annat parti än alla andra partier i Sveriges riksdag. De har en i grunden människofientlig ideologi [...] och jag kan inte, precis som jag sa tidigare, jag kan inte se hur jag på något sätt skulle kunna samarbeta med ett parti med en sådan avskyvärd syn på människor. Även om det skulle handla om jordbruksstöd eller betygssystem eller någonting helt annat så är det för mig... För mig går gränsen, jag samarbetar gärna med alla andra partier där

man har olika ideologier men inte med Sverigedemokraterna.

Under en stor del av seminariet rullade följande textremsa längst ner i bild.

Hur ska den aktuella situationen hanteras? Paneldebatt om Sverigedemokraternas roll på den politiska scenen, tänkbart samarbete partierna emellan – eller isolering? Från 24/10.

ANMÄLNINGARNA

Flera anmälare är kritiska till inslaget. De ställer sig bland annat frågande till varför ingen från SD fick medverka i inslaget och bemöta den kritik som riktades mot partiet och vad anmälarna anser vara lögn som förekom. Inslaget var vidare ensidigt och strider enligt flera anmälare mot Sveriges Televisions (SVT) krav på opartiskhet och kan liknas vid propaganda. En del anmälare är kritiska till att europaparlamentarikern bland annat kallade SD för politiska idioter och att partiet kallades för fascistiskt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Det anmälda inslaget sändes som en del av *SVT Forum* den aktuella dagen och var ett inspelat seminarium från den 24 oktober 2014. *SVT Forum* sänds vardagar klockan 9.00–16.20 i SVT2 och på svt.se/forum. Programmet presenteras på följande sätt i programtablån.

SVT Forum bevakar den politiska arenan och sänder seminarier, debatter, pressträffar och intervjuer. Vi sänder ofta direkt men även bandat. Tablån kan ändras med kort varsel på grund av nyhetsläget. 90 sekunders nyheter varje hel timme.

Det aktuella inslaget var en inspelning från ett seminarium som arrangerats av den så kallade Teskedsorden en knapp vecka tidigare. Temat för seminariet fängade in en frågeställning som diskuterats i eftervalsdebatten: ”Hur ska vi bryta det ”vi och dom”-läge som uppstått i politiken mellan SD och övriga riksdagspartier?”.

SVT har sedan år 2003 sänt direkt eller spelat in riksdagsdebatter, seminarier, pressträffar och debatter som sänts i sin helhet som en service till den politiskt intresserade publiken. Under de senaste åren sänds programmen under vinjetten *SVT Forum* under dagtid på vardagar i SVT2 och på svt.se. Samtliga riksdagspartiers kongresser har också sänts inom ramen för *SVT Forum*.

Syftet med sändningarna är att över tid kunna ge en allsidig bild av det svenska och europeiska politiska samtalet. Däremot kan varje enskild sändning av ett specifikt seminarium inte leva upp till ett strikt opartiskhetskrav.

Frågeställningen i seminariet var alltså hur de etablerade partierna i de båda större politiska blocken skulle agera efter resultaten i EU-parlamentsvalet och riksdagsvalet. Det framgick av tablåtexten och av inledningen till programmet att Teskedsorden var arrangör av seminariet och inte SVT. Dessutom är det ett känt faktum för publiken att *SVT Forum* sänder externa seminarier och debatter. Teskedsorden startades år 2006 av tidningen Vi och beskriver sig bland annat på följande sätt på sin webbsida.

Teskedsorden arbetar genom en aktiv dialog med barn och ungdomar för ökad tolerans och respekt människor emellan. Intolerans utgör växande hot i dagens samhälle. Stiftelsens målsättning är att nå unga människor och få dem att reflektera kring dessa viktiga frågor.

Ingen av de medverkande i seminariet kan alltså betraktas som företrädare för SVT, varför kraven på opartiskhet och saklighet i deras uttalanden kan ställas lägre.

SVT Forum har också sänt från andra seminarier och haft andra programpunkter där SD som parti och företrädare från partiet medverkat, exempelvis partiets landsdagar. Den 28 april sändes till exempel inom ramen för *SVT Forum* ett samtal om flyktingtragedin på Medelhavet där [namn på sverigedemokrat] medverkade tillsammans med europaparlamentarikern och en europa-parlamentariker som representerar Socialdemokraterna.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att kontroversiella ämnen eller händelser inte får behandlas ensidigt, det vill säga så att endast en parts version eller synpunkter klart dominerar ett program eller inslag. Det är tillåtet att skildra ett ämne från en speciell utgångspunkt, men i så fall bör detta klart framgå av programmet eller programpresentationen.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar inledningsvis att kravet på opartiskhet gäller fullt ut för den aktuella sändningen. Det förhållandet att SVT själva inte var arrangörer av det aktuella seminariet medför inte att detta krav kan ställas lägre. Nämnden konstaterar vidare att det såväl av inslagets inledning som av den textremsa som rullade i bild under stora delar av sändningen tydligt framgick att inslaget var en utsändning av ett seminarium som arrangerats av stiftelsen Teskedsorden. Under seminariet diskuterades bland annat hur de etablerade partierna skulle förhålla sig till SD:s framgångar i valet till Europaparlamentet och riksdagen. Enligt nämndens mening strider det inte mot kravet på opartiskhet att sända ett inslag med denna utgångspunkt.

De personer som medverkade i det aktuella inslaget var samtliga så kallade tillfälligt medverkande, som gav uttryck för sin syn på SD och den rådande politiska situationen. Enligt nämndens praxis måste det vara möjligt för programföretagen att sända inslag där tillfälligt medverkande uttalar sig kritiskt om ett parti och dess politik. Nämnden har i sin praxis ansett att en relativt långtgående kritik av ett parti får godtas innan det kan krävas att partiet i fråga måste ges tillfälle att bemöta kritiken. Nämnden anser mot denna bakgrund att de uttalanden som gjordes av de tillfälligt medverkande under det aktuella seminariet inte medför att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg, Nadjma Chaouche, Dag Mattsson och Ulrika Hansson efter föredragning av Tarek Touma.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Tarek Touma